
10 februari 2015
Corr.nr. 2015-05423, PPM
Zaaknr. 559129

Nummer 12/ 2015

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen ter instemming met het *Aanvullend maatregelenpakket op het bestuursakkoord 'Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen'*

1. Samenvatting

Op 17 januari 2014 is het Akkoord *Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen* ondertekend. Met dit akkoord werd tegemoet gekomen aan de problemen zoals die zich voor de regio op dat moment voordeden. In de loop van 2014 hebben de betrokken partijen al doende ervaren dat de problematiek complexer en omvattender was, dan eerder werd voorzien. Daarmee waren de tot dan toe vastgelegde afspraken niet voldoende voor een succesvolle aanpak van de problematiek.

We hebben de afgelopen maanden een intensief traject doorlopen, waarin veelvuldig is gesproken met Rijk, gemeenten, NAM en de dialoogtafel. Dit heeft geleid tot het voorliggende aanvullende maatregelenpakket op het bestuursakkoord, met bijlagen. Met dit aanvullend pakket wordt een aantal belangrijke knelpunten opgelost en ontstaat er perspectief op een daadkrachtige en zorgvuldige uitvoering. Niet op alle onderdelen zijn we tot een optimale oplossing gekomen. Desalniettemin stellen we voor in te stemmen met voorliggend aanvullend pakket maatregelen op het bestaande akkoord (inclusief publiek spoor), dat gegeven de mogelijk- en onmogelijkheden, een grote bijdrage levert aan oplossing van de problematiek van onze inwoners.

2. Doel en wettelijke grondslag

Doel van behandeling is de instemming met het aanvullend maatregelenpakket op het bestuursakkoord 'Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen', met name in verband met de daarin vastgelegde voorgenomen oprichting van de Overheidsdienst Groningen. Een nadere uitwerking hiervan volgt, in de zin van wat dat voor de provincie betekent en definitieve besluitvorming daarover vindt later plaats.

3. Procesbeschrijving en planning

Op 17 januari 2014 is het Akkoord *Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen* ondertekend, zie brief 2014-03.579 van 21 januari 2014. Met dit akkoord werd tegemoet gekomen aan de problemen zoals die zich voor de regio op dat moment voordeden. In de loop van 2014 hebben de betrokken partijen al doende ervaren dat de problematiek complexer en omvattender was, dan eerder werd voorzien. Dit, en de daaruit voortkomende behoefte om daarover met Rijk, gemeenten en NAM aanvullende afspraken te maken, hebben wij aan u kenbaar gemaakt met brief 2014-45.467 van 31 oktober 2014. U heeft ons met motie "Aanvullend akkoord" van 10 december 2014 opgeroepen om de uitvoering van het Akkoord te versnellen, te bewerkstelligen dat er een aanvulling op het Akkoord komt en daarbij de publieke belangen zeker te stellen, met een grotere rol voor de Rijksoverheid aangezien daar de eindverantwoordelijkheid ligt. In brief 2014-53.934 van 23 december 2014 hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken op dat moment. Middels brief 2015-01.811 van 16 januari 2015 hebben wij de lijst met geïdentificeerde dilemma's/issues toegezonden. Tot slot hebben wij bij brief 2015-01.429 van 13 januari 2015 de uitkomsten van het overleg op 12 januari 2015 met de minister van Economische Zaken met u gedeeld.

Voor ligt een aanvullend maatregelenpakket op het bestuursakkoord van januari 2014, waartoe behoort de instelling van de Overheidsdienst Groningen. De Rijksoverheid zal starten met de instelling van de overheidsdienst en de benoeming van een Nationaal Coördinator Groningen. Voorafgaand hieraan zal een kwartiermaker zorgen voor een nadere uitwerking. Wij zullen u over de uitkomsten hiervan informeren.

4. Begroting

De kosten die met dit pakket aan de orde zijn, zullen later worden voorgelegd (bijvoorbeeld bij de voorjaarnota 2015). Het merendeel van de kosten die voortkomen uit dit aanvullend pakket komt voor rekening van de NAM en/of het Rijk. Daarnaast is afgesproken dat er een gezamenlijk onderzoek komt naar de effecten van de gaswinning op de financiële huishouding van onder meer de provincie, dat moet leiden tot aanbevelingen om een optredend nadeel weg te nemen. Hierbij moet onder meer gedacht worden aan hogere kosten door inzet van menskracht en middelen. Dit thema valt binnen het (nieuwe) programma Gaswinning.

5. Inspraak/participatie

Niet van toepassing.

6. Nadere toelichting

Akkoord Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen, januari 2014

Gelijk met de bekendmaking van het concept gaswinningsbesluit voor het Groningenveld op 17 januari 2014 is het akkoord 'Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen' ondertekend. Het akkoord richt zich op de flankerende maatregelen behorende bij de gaswinning, via het herstel van de waardebalans in de regio, via een aantal sporen (waardevermeerdering panden, vergroten leefbaarheid en economisch perspectief). Daarnaast zijn er in het akkoord afspraken gemaakt over het herstel van de schade, en de preventieve versterking.

Niet afdoende

In de loop van 2014 is het beeld ontstaan dat de hierin vastgelegde afspraken niet voldoende waren voor een succesvolle aanpak van de problematiek. Hiervoor bestond een aantal aanleidingen:

- Het impactgebied van de aardbevingen was aan verandering onderhevig, en strekte zich steeds meer uit buiten de negen gemeenten die het akkoord hadden ondertekend;
- Er werd een groot aantal knelpunten/dilemma's geïdentificeerd, waarvan oplossing voorwaardelijk was voor een voorspoedige uitvoering van het akkoord;
- De uitvoering van de versterkingsopgave kwam niet of nauwelijks op gang;
- Het beeld begon te ontstaan dat de omvang en de impact van de versterkingsopgave heel groot zou zijn.

Passende aanpak

Dit alles leidde tot het inzicht dat een passende aanpak de volgende zaken zou moeten omvatten:

1. Onderhoud aan het akkoord, op basis van de lijst met geïdentificeerde knelpunten/dilemma's en hiaten;
2. Het werkingsgebied van het akkoord in overeenstemming brengen met het impactgebied van de aardbevingen, waarbij een toegesneden aanpak voor de stad Groningen zou moeten worden gevolgd;
3. Inrichting van een publiek spoor, waarin de drie overheidslagen onder verantwoordelijkheid van het Rijk samenwerken;
4. Voor het publieke spoor een "Delta-achtige" aanpak kiezen, met voldoende slagkracht en flexibiliteit;

en

5. Reductie van de gaswinning (als randvoorwaarde).

We hebben de afgelopen maanden een intensief traject doorlopen, waarin veelvuldig is gesproken met Rijk, gemeenten, NAM en de dialoogtafel. Dit heeft geleid tot de voorliggend aanvullend maatregelenpakket met bijlagen op het bestuursakkoord (zie bijlagen 1, 2 en 3 bij de besluittekst). De NAM heeft zich geëngageerd aan de inhoud van deze aanvulling. Wij beschouwen het bereiken van overeenstemming hierover als een belangrijke stap, die noodzakelijk is om het tempo

in de aanpak te verhogen, de slagkracht te vergroten, en elke partij haar rol vanuit een zuivere verantwoordelijkheid te kunnen laten vervullen.

Resultaten

Geprojecteerd op de eerder genoemde passende aanpak, zijn de resultaten als volgt samen te vatten:

1. Onderhoud van het akkoord. Over de meeste dilemma's en knelpunten zijn afspraken gemaakt (inhoudelijk dan wel procedureel). Voorbeelden hiervan zijn achterstallig onderhoud, aansprakelijkheid, een "ventiel op de woningmarkt" voor de regio (uit- en opkoopregeling in bijzondere gevallen), en meerkosten nieuwbouw. In onderzoekende zin zijn afspraken gemaakt over de verjaringstermijn en over de effecten op de financiële huishouding van gemeenten, waterschappen en provincie. Veel in het publieke domein horende kwesties zijn voor nadere uitwerking toebedeeld aan de op te richten Overheidsdienst Groningen.
2. Uitbreiding van het gebied. De faciliteiten van de interimregeling waardevermeerdering en de commissie bijzondere gevallen komen, zonder dat dat nadelige financiële consequenties heeft voor de negen gemeenten¹, ook beschikbaar voor de gemeenten Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer. Daarnaast is afgesproken dat bij het gereedkomen van de nieuwe pga-contourenkaart, die voorzien is voor september 2015, een besluit genomen wordt over een mogelijke herdefiniëring van het aardbevingsgebied. Het doel hiervan is om een directere relatie tot stand te brengen tussen geleden schade en de daarvoor beschikbare maatregelen dan op basis van gemeentegrenzen mogelijk is. Deze afspraak is met name relevant voor de compensatie van meerkosten voor nieuwbouw buiten de negen gemeenten, en voor de regeling waardevermeerdering buiten de negen plus twee gemeenten. Consequentie hiervan is dat de definitieve regeling waardevermeerdering niet eerder dan na het nemen van dit besluit van kracht kan worden. Met de stad Groningen is een aparte afspraak gemaakt, die onderdeel uitmaakt van het aanvullend maatregelenpakket op het bestuursakkoord (bijlage 3).
3. Publiek spoor. Dit is uitgewerkt in bijlage 2 van het aanvullend pakket op het akkoord, een gedetailleerde uitwerking volgt in de kwartiermakersfase. De stad Groningen krijgt een speciale aanpak (bijlage 3), die speciale aanpak en de verhouding daarvan t.o.v. de andere gemeenten behoeft nog nadere uitwerking.
4. "Delta-aanpak". Via de Nationaal coördinator en diens bevoegdheden en de gekozen programmatische aanpak wordt daaraan voldoende invulling gegeven (vergelijk ook de aanpak van Stads- en dorpsvernieuwing). Het betreft een meerjarige aanpak, waarbij rekening wordt gehouden met een periode van 15-20 jaar.
5. Gaswinning. De gaswinning en de mate van reductie daarvan is geen onderdeel van deze onderhandelingen geweest. Onze doelstelling is nog steeds dat wij willen bereiken dat de gaswinning uit het Groningenveld zo veel als nodig teruggedraaid wordt om de veiligheid te kunnen garanderen.

Akkoordverklaring NAM

De verantwoordelijkheid voor het verkrijgen van een akkoordverklaring van de NAM voor dit aanvullend pakket ligt bij het ministerie van EZ. Het ministerie heeft aangegeven dat de NAM zich conformeert aan het aanvullend pakket, met uitzondering van het onderdeel waardedalingregeling omdat geschillen daarover nu bij de rechter liggen.

Nederlandse Praktijk Richtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen

Er bestaat in Nederland nog geen wettelijke norm voor aardbevingsbestendig bouwen. In het proces om daartoe te komen, is nu een groene versie (d.w.z. de versie waarmee een consultatieronde wordt gehouden) van de Nederlands Praktijk Richtlijn (NPR) voor aardbevingsbestendig bouwen opgesteld. De NPR zal naar verwachting in september 2015 worden vastgesteld. Deze richtlijn heeft geen verplichtend karakter, maar kan wel richtinggevend zijn bij de constructie van nieuwe gebouwen en de aanpassing van bestaande gebouwen.

¹ De negen gemeenten die het Akkoord *Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen* hebben ondertekend, namelijk Appingedam, Bedum, De Marne, Delfzijl, Eemsmond, Loppersum, Slochteren, Ten Boer en Winsum.

De NPR en het advies van de stuurgroep Impact Assessment NPR zijn maandag 9 februari openbaar geworden (bijlage 5 en 6). Wij zijn, samen met de burgemeesters van de 12 gemeenten, door de minister in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op het advies van de stuurgroep Impact Assessment NPR. Deze reactie treft u aan in bijlage 4.

Conclusie en voorstel

Met dit aanvullend maatregelenpakket wordt een aantal belangrijke knelpunten opgelost en ontstaat er perspectief op een daadkrachtige en zorgvuldige uitvoering. Hoewel dus zeer nodig en daarom waardevol, noopt de situatie waarin veel van onze inwoners verkeren, tot bescheiden- en ingetogenheid: het is immers niet meer dan normaal dat de overheid have en goed beschermt en veilig maakt.

Niet op alle onderdelen zijn we tot een optimale oplossing gekomen. Desalniettemin stellen we voor in te stemmen met voorliggend aanvullend pakket maatregelen op het bestaande akkoord (inclusief publiek spoor), dat gegeven mogelijk- en onmogelijkheden, een grote bijdrage levert aan oplossing van de problematiek van onze inwoners.

7. Geheimhouding

Niet van toepassing. .

8. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 10 februari 2015.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

M.J. van den Berg , voorzitter.

H.J. Bolding , secretaris.

Behandeld door : 5.1.2e
Telefoonnummer : 5.1.2e
e-mail : 5.1.2e@provinciegroningen.nl

Bijlagen bij de voordracht:

Geen

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 10 februari 2015, 2015-05423, PPM.

Gelet op het door u aanvaarde Akkoord *Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen* ondertekend, zie brief 2014-03.579 van 21 januari 2014.

Gelet op de aangenomen motie 1 "Aanvullend Akkoord" van 10 december 2014.

Besluiten:

In te stemmen met bijgevoegd Aanvullend maatregelenpakket op het Bestuursakkoord *Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen*, bevattende de volgende hoofdelementen:
 onderhoud op het Akkoord; 1)
 uitbreiding van het gebied; 2)
 inrichting van een publiek spoor met een "Delta-actieve" aanpak.

Besluiten:

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

M.J. van den Berg, voorzitter

H. Engels-van Nijen, griffier

Bijlagen bij het besluit

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Aanvullend maatregelenpakket op het Bestuursakkoord 'Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen'	overeenkomst
2	Overheidsdienst Groningen	bijlage bij overeenkomst
3	Programmatiese aanpak preventief versterken van Stad Groningen	bijlage bij overeenkomst
4	Bestuurlijke reactie Impact Assessment NPR	brief
5	Impact Assessment Nederlands Praktijk Richtlijn Aardbevingsbestendig bouwen	rapportage
6	NPR	richtlijn
7	Tweede Kamer brief	brief